

AGHAGH UNIVERSITY OF SCIENCE
AND TECHNOLOGY

Nazwa modułu zajęć:	Systemy wspomaganie decyzji				
Rok akademicki:	2019/2020	Kod:	ZZIP-2-101-s	Punkty ECTS:	4
Wydział:	Zarządzania				
Kierunek:	Zarządzanie i Inżynieria Produkcji	Specjalność:	—		
Poziom studiów:	Studia II stopnia	Forma studiów:	Stacjonarne		
Język wykładowy:	Polski	Profil:	Ogólnoakademicki (A)	Semestr:	1
Strona www:	http://www.pi.zarz.agh.edu.pl				
Prowadzący moduł:	Stawowy Adam (astawowy@zarz.agh.edu.pl)				

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla modułu zajęć

Podstawowym celem modułu jest zapoznanie studentów z tradycyjnymi i nowoczesnymi metodami podejmowania decyzji, ze szczególnym uwzględnieniem decyzji produkcyjnych i logistycznych.

Opis efektów uczenia się dla modułu zajęć

Kod MEU	Student, który zaliczył moduł zajęć zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Powiązania z KEU	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć
Wiedza: zna i rozumie			
M_W001	Rozumie rolę systemów wspomaganie decyzji w procesach podejmowania decyzji gospodarczych, w tym podstawowych grup systemów informatycznych wykorzystywanych w przedsiębiorstwach. Zna podstawy podejmowania decyzji.	ZIP2A_W06	Egzamin
M_W002	Zna podstawowe metody wspierania procesów podejmowania decyzji, w tym metody sztucznej inteligencji.	ZIP2A_W05	Egzamin
Umiejętności: potrafi			
M_U001	Potrafi zbudować model i dobrać metodę poszukiwania najlepszej decyzji stosownie do specyfiki zadania. Potrafi wybierać rozwiązania informatyczne odpowiednie do wspierania typowych procesów decyzyjnych w przedsiębiorstwie.	ZIP2A_U03	Wykonanie ćwiczeń laboratoryjnych

M_U002	Umie stosować algorytmy wnioskowania regułowego, sztuczne sieci neuronowe oraz metaheurystyki inspirowane naturą do wspierania podejmowania decyzji.	ZIP2A_U01	Wykonanie ćwiczeń laboratoryjnych, Wykonanie ćwiczeń, Aktywność na zajęciach, Prezentacja
--------	--	-----------	---

Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć

Suma	Forma zajęć dydaktycznych										
	Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia laboratoryjne	Ćwiczenia projektowe	Konwersatorium	Zajęcia seminaryjne	Zajęcia praktyczne	Zajęcia terenowe	Zajęcia warsztatowe	Prace kontrolne i przejściowe	Lektorat
45	15	0	0	15	0	0	0	0	15	0	0

Matryca kierunkowych efektów uczenia się w odniesieniu do form zajęć i sposobu zaliczenia, które pozwalają na ich uzyskanie

Kod MEU	Student, który zaliczył moduł zajęć zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Forma zajęć dydaktycznych										
		Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia laboratoryjne	Ćwiczenia projektowe	Konwersatorium	Zajęcia seminaryjne	Zajęcia praktyczne	Zajęcia terenowe	Zajęcia warsztatowe	Prace kontrolne i przejściowe	Lektorat
Wiedza: zna i rozumie												
M_W001	Rozumie rolę systemów wspomaganie decyzji w procesach podejmowania decyzji gospodarczych, w tym podstawowych grup systemów informatycznych wykorzystywanych w przedsiębiorstwach. Zna podstawy podejmowania decyzji.	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-
M_W002	Zna podstawowe metody wspierania procesów podejmowania decyzji, w tym metody sztucznej inteligencji.	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umiejętności: potrafi												
M_U001	Potrafi zbudować model i dobrać metodę poszukiwania najlepszej decyzji stosownie do specyfiki zadania. Potrafi wybierać rozwiązania informatyczne odpowiednie do wspierania typowych procesów decyzyjnych w przedsiębiorstwie.	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-

M_U002	Umie stosować algorytmy wnioskowania regułowego, sztuczne sieci neuronowe oraz metaheurystyki inspirowane naturą do wspierania podejmowania decyzji.	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-
--------	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Udział w zajęciach dydaktycznych/praktyka	45 godz
Przygotowanie do zajęć	20 godz
przygotowanie projektu, prezentacji, pracy pisemnej, sprawozdania	15 godz
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	18 godz
Egzamin lub kolokwium zaliczeniowe	2 godz
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	100 godz
Punkty ECTS za moduł	4 ECTS

Pozostałe informacje

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć (szczegółowy program wykładów i pozostałych zajęć)

Wykład

1. Systemy wspomaganie decyzji – narzędzia formalne, klasyfikacje problemów decyzyjnych, funkcje i charakterystyka składników systemów wspomaganie decyzji.
2. Klasyczne narzędzia i metody wspomaganie decyzji.
3. Heurystyki w podejmowaniu decyzji.
4. Przetwarzanie danych i pozyskiwanie wiedzy, systemy ekspertowe i regułowe.
5. Sztuczne sieci neuronowe w inżynierii produkcji.

Ćwiczenia projektowe

1. Zapoznanie się z narzędziami wspomaganie decyzji środowiska EXCEL.
2. Zastosowanie narzędzi wspomaganie decyzji w środowisku EXCEL do rozwiązywania problemów decyzyjnych.
3. Proste heurystyki dla problemu harmonogramowania zadań produkcyjnych.
4. Ewolucyjne rozwiązanie problemu komiwojażera.
5. Tworzenie modeli przy użyciu symulatorów SSN.

Zajęcia warsztatowe

1. Budowa i rozwiązywanie prostych modeli decyzyjnych.
2. Tablice decyzyjne i drzewa decyzyjne – wprowadzenie do systemów regułowych.
3. Przygotowanie i prezentacja projektów pokazujących zastosowania drzew decyzyjnych.

4. Symulacja działania algorytmu genetycznego.

5. Podstawy działania SSN.

Metody i techniki kształcenia:

Wykład: Treści prezentowane na wykładzie są przekazywane w formie prezentacji multimedialnej w połączeniu z klasycznym wykładem tablicowym wzbogaconymi o pokazy odnoszące się do prezentowanych zagadnień.

Ćwiczenia projektowe: Studenci rozwiązują przedstawione przez prowadzącego tematy podczas zajęć w laboratorium komputerowym. Ma to wykształcić umiejętność samodzielnego podejmowania decyzji.

Zajęcia warsztatowe: Studenci opracowują zadane tematy w formie ćwiczeń tablicowych i rozwiązywania praktycznych przykładów.

Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:

Ocena z zajęć projektowych jest wystawiana przez prowadzącego. Warunkiem uzyskania zaliczenia z zajęć projektowych jest wykonanie wszystkich zaplanowanych analiz. Ocena jest określana na podstawie wyniku kolokwium.

Ocena z ćwiczeń warsztatowych jest wystawiana przez prowadzącego. Jest ona określana na podstawie kolokwium, oceny projektu i jego prezentacji.

Egzamin przeprowadzany jest w formie pisemnej.

Zasady udziału w poszczególnych zajęciach, ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:

Wykład:

- Obecność obowiązkowa: Nie

- Zasady udziału w zajęciach: Studenci uczestniczą w zajęciach poznając kolejne treści nauczania zgodnie z sylabusem przedmiotu. Studenci winni na bieżąco zadawać pytania i wyjaśniać wątpliwości. Rejestracja audiowizualna wykładu wymaga zgody prowadzącego.

Ćwiczenia projektowe:

- Obecność obowiązkowa: Tak

- Zasady udziału w zajęciach: Studenci wykonują prace praktyczne mające na celu uzyskanie kompetencji zakładanych przez sylabus. Ocenie podlega sposób wykonania projektu oraz efekt końcowy.

Zajęcia warsztatowe:

- Obecność obowiązkowa: Tak

- Zasady udziału w zajęciach: Studenci wykonują prace praktyczne mające na celu uzyskanie kompetencji zakładanych przez sylabus. Ocenie podlega sposób rozwiązania zadanych problemów, prezentacja wybranego projektu oraz efekt końcowy.

Sposób obliczania oceny końcowej

Ocenę końcową wystawia wykładowca. Ocena końcowa jest średnią ważoną ocen wynikowych z egzaminu, ćwiczeń projektowych i ćwiczeń warsztatowych. Oceny te wyliczane są z uwzględnieniem wyników wszystkich terminów egzaminu/zaliczeń. Obliczane są one wg formuły:

Ocena końcowa = $0,4 \cdot$ ocena wynikowa z egzaminu + $0,3 \cdot$ ocena wynikowa z ćwiczeń laboratoryjnych + $0,3 \cdot$ ocena wynikowa z ćwiczeń warsztatowych

Oceny wynikowe wyliczane są wg algorytmu (dotyczy również egzaminu):

Jeśli uzyskano zaliczenie w pierwszym terminie:

Ocena wynikowa = ocena uzyskana w pierwszym terminie

Jeśli uzyskano zaliczenie w II terminie:

Ocena wynikowa = $0,1 \cdot 2 + 0,9 \cdot$ ocena uzyskana w drugim terminie

Jeśli uzyskano zaliczenie w III terminie:

Ocena wynikowa = $0,1 \cdot 2 + 0,1 \cdot 2 + 0,8 \cdot$ ocena uzyskana w trzecim terminie

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:

Zaliczenie poprawkowe polega na ponownym zdawaniu kolokwium w trakcie godzin kontaktowych

(maksymalnie dwie próby).

Niezaliczony projekt musi być uzupełniony w terminie ustalonym przez władze Uczelni dla danego semestru.

Wymagania wstępne i dodatkowe, z uwzględnieniem sekwencyjności modułów

Matematyka z elementami statystyki, Informatyka, Badania operacyjne

Zalecana literatura i pomoce naukowe

Literatura podstawowa:

1. Bojar W., Rostek K., Knopik L.: Systemy wspomaganie decyzji. PWE, Warszawa 2013.
2. Czermiński A., Czaplewski M.: Organizacja procesów decyzyjnych. Wyd. UG, Gdańsk 1995.
3. Mulawka J.: Systemy ekspertowe. WNT, Warszawa 1997.
4. Nowicki A. (red.): Komputerowe wspomaganie biznesu. Wydawnictwo Placet, Warszawa 2006.
5. Scheer A.W.: Wstęp do informatyki gospodarczej, podstawy efektywnego zarządzania informacją. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 1996.
6. Szapiro T. (red.): Decyzje menedżerskie z Excelem. PWE, Warszawa 2000.
7. Wrycza S. (red.): Informatyka ekonomiczna. Podręcznik akademicki. PWN, Warszawa 2010.

Literatura uzupełniająca:

8. Turban E., Aronson J.E.: Decision Support Systems and intelligent Systems. Prentice Hall 2001.
9. Adamczewski P, J. Stefanowski (red.): Nowoczesne systemy informatyczne dla małych i średnich przedsiębiorstw, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej, Poznań 2006.
10. Kisielnicki J., Sroka H.: Systemy informacyjne biznesu. Informatyka dla zarządzania. Wydawnictwo Placet, Warszawa 2005.

Publikacje naukowe osób prowadzących zajęcia związane z tematyką modułu

1. Advances in fuzzy decision making : theory and practice / Iwona SKALNA, Bogdan RĘBIASZ, Bartłomiej GAWĘŁ, Beata BASIURA, Jerzy DUDA, Janusz OPIŁA, Tomasz PEŁECH-PILICHOWSKI. — Cham ; [etc.] : Springer, cop. 2015. — [XII], 151 s.. — (Studies in Fuzziness and Soft Computing ; vol. 333). — Bibliogr. przy rozdz.. — ISBN: 978-3-319-26492-9 ; e-ISBN: 978-3-319-26494-3
2. Analizy komputerowe i metody obliczeniowe w inżynierii produkcji — [Computer aided analysis and computational methods in production engineering] / Piotr ŁEBKOWSKI, Iwona SKALNA, Jerzy DUDA, Bartłomiej GAWĘŁ, Katarzyna GDOWSKA, Elżbieta Indyk, Marcin Klimek, Antoni KORCYL, Roger KSIĄŻEK, Marek MAGIERA. — Kraków : Wydawnictwa AGH, 2013. — 149 s.. — Bibliogr. przy rozdz.. — ISBN: 978-83-7464-617-8
3. A model for efficient production planning and reliable order promising in a supply chain / J. DUDA, A. STAWOWY // W: IMC 24 : manufacturing: focus on the future : proceedings of the 24th International Manufacturing Conference : 29th and 31st of August 2007, Vol. 2 / ed. Joe Phelan. — Ireland : Waterford Institute of Technology. School of Engineering, cop. 2007 + CD-ROM. — ISBN10: 0-9556468-0-5. — S. 553-560. — Bibliogr. s. 560, Abstr.
4. A possibility of business rules application in production planning / J. DUDA, A. STAWOWY // Archives of Foundry Engineering / Polish Academy of Sciences. Commission of Foundry Engineering ; ISSN 1897-3310. — Tytuł poprz.: Archiwum Odlewnictwa. — 2010 vol. 10 iss. 2, s. 27-32. — Bibliogr. s. 31-32, Abstr.
5. Genetic programming for the prediction of tensile strength of cast iron / J. DUDA, A. STAWOWY // Archives of Foundry Engineering / Polish Academy of Sciences. Commission of Foundry Engineering ; ISSN 1897-3310. — Tytuł poprz.: Archiwum Odlewnictwa. — 2011 vol. 11 iss. 4, s. 31-34. — Bibliogr. s. 34, Abstr.
6. Optimization methods for lot-sizing problem in an automated foundry — Algorytmy planowania partii produkcyjnych w zautomatyzowanej odlewni / J. DUDA, A. STAWOWY // Archives of Metallurgy and Materials / Polish Academy of Sciences. Committee of Metallurgy. Institute of Metallurgy and Materials Science ; ISSN 1733-3490. — 2013 vol. 58 iss. 3, s. 863-866. — Bibliogr. s. 866. — Toż W: Tendencje rozwojowe w mechanizacji procesów odlewniczych [Dokument elektroniczny] : Inwałd 5-7 września 2013. — Wersja do Windows. — Dane tekstowe. — [Kraków : AGH, 2013]. — 1 dysk optyczny. — VI International conference "Development trends in mechanization of foundry processes" : Inwałd, 5-7.09.2013
7. Visualization in a knowledge transfer process / Janusz OPIŁA // W: ENTRENOVA - ENTERPRISE RESEARCH INNOVATION conference : 6-8 September 2018, Split, Croatia / ed. by Marin Milković, [et al.]. — Zagreb : Sveučilišna tiskara, 2018. — (Book of abstracts of the ENTRENOVA - Enterprise Research Innovation

Conference ; ISSN 1849-7969 ; vol. 4 no. 1). — S. 94. — Pełny tekst na CD-ROMie. — S. 485-493.

8. Model driven architecture and classification of business rules modelling languages / Bartłomiej GAWEŁ, Iwona SKALNA // W: Advances in Business ICT : [ABICT : 3rd International Workshop on Advances in Business ICT : Wrocław, Poland, September 9-12, 2012] / eds. Maria Mach-Król, Tomasz Pełech-Pilichowski. — Switzerland : Springer International Publishing, cop. 2014. — (Advances in Intelligent Systems and Computing ; ISSN 2194-5357 ; vol. 257). — ISBN: 978-3-319-03676-2 ; e-ISBN: 978-3-319-03677-9. — S. 123-131. — Bibliogr. s. 131, Abstr.

Informacje dodatkowe

Brak